

Suomen Potilasliitto ry
Helsinginkatu 14 A 1
00500 Helsinki

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33, 00023 Valtioneuvosto

Asia: Lausuntopyyntö STM076:00/2018

Pyydettyä lausuntona STM076:00/2018 (22.8.2018) koskien luonnosta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamiseksi. Suomen Potilasliitto ry esittää lausunnossaan kunnioittavasti seuraavaa:

Myös tässä lausunnossaan Suomen Potilasliitto siis kategorisesti pitäytyy jo aikaisemmassa kannassaan ja lausumissaan, sillä ei ole ilmaantunut sellaisia seikkoja tai näkökohtia, joiden perusteella Suomen Potilasliitto olisi muuttanut aikaisempaa näkemystään aiheesta. Aikaisemmin aiheen puitteissa annetuista lausunnoista on käynyt selville kuhunkin tarkennukseen liittyvät perustelut, joilla Suomen Potilasliitto on halunnut korostaa tavallisen potilaan näkökulmaa annettuihin esityksiin ja niiden täydennyksiin.

Niinpä tässä nimenomaisessa lausuntovaiheessa liiton näkemykset keskittyvät aivan erityisesti takuueläkkeeseen sekä lääkekorvauksiin.

STM:n esityksen yleisperusteluissa todetaan: *”Takuueläkkeestä säädetään takuueläkkeestä annetussa laissa (703/2010; takuueläkelaki). Takuueläkkeen tarkoituksena on turvata Suomessa asuvan eläkkeensaajan toimeentuloa maksamalla hänelle valtion varoista eläkettä, jos hänen eläkkeensä eivät muutoin riitä kohtuulliseen toimeentuloon. Takuueläke turvaa Suomessa asuvalle henkilölle vähimmäiseläkkeen, joka on 775,27 euroa kuukaudessa vuonna 2018, jos kaikki hänen eläkkeensä ennen verotusta ovat yhteensä enintään 768,59 euroa kuukaudessa. Takuueläkettä pienentävät kaikki muut eläkkeet Suomesta ja ulkomailta. Ne vähennetään takuueläkkeen täydestä määrästä täysimääräisinä. Takuueläke otettiin käyttöön vuonna 2011. Takuueläkkeen määrää tarkistetaan kansaneläkeindeksin mukaan. Lisäksi takuueläkkeen määrää korotettiin indeksikorotuksesta erillisellä korotuksella viimeksi vuoden 2018 alusta”*

Esityksessä todetaan, että *”pienimpien eläketulojen varassa elävien toimeentuloa ehdotetaan parannettavaksi takuueläkettä korottamalla. Takuueläkkeen määrää ehdotetaan korotettavaksi siten, että takuueläkkeen määrä olisi 784,52 euroa kuukaudessa vuonna 2019. Takuueläkettä koskeva tasokorotus korottaa myös erityisen vaikeaan työmarkkina-asemaan joutuneille ikääntyneille pitkäaikaistyöttömille maksettavaa eläketukea, joka on sidottu takuueläkkeen määrään”*

Koska nyt esitetty laki on tarkoitus saada voimaan jo vuoden 2019 alusta alkaen, katsoo Suomen Potilasliitto esityksen vastaavan erityisesti heikoimmassa asemassa olevien potilaiden hätään. Juuri pienen eläkkeen varassa olevan, mahdollisesti monisairaana ihmisen, on hyvin vaikeaa huolehtia lääkityksestään ja terveellisestä ravitsemuksesta. Kaikki toimenpiteet, joiden avulla tällaisessa tilanteessa elävien ihmisten perustuloa voidaan asteittain kohentaa, on potilaiden etuja ajavien järjestöjen näkemyksen mukaan oikeaan suuntaan menevää lainsäädäntötyötä.

Korotus, joka on 9,25 euroa, on tietenkin oikean suuntainen, mutta pitkässä juoksussa tietenkin riittämätön. Erityisesti kalliilla alueilla, mm. Helsinki ja Tampere, asuvilla elämiseen tarvitaan takuueläkkeestä huolimatta jatkuvasti muita yhteiskunnan ja kolmannen sektorin tukitoimia.

Lääkekorvauksen Suomen Potilasliitto katsoo myös suuntauksen tehdyssä esityksessä vievän korvauseriaatteita kohtuullisessa määrin oikeaan suuntaan, mutta haluaa kiinnittää huomiota erääseen yksityiskohtaan: *”Sairausvakuutuslain mukaista korvausta maksetaan vasta, kun vakuutetun alkuomavastuu on täyttynyt. Alkuomavastuu on 50 euroa kalenterivuodessa. Alkuomavastuu ei koske lapsia. Alkuomavastuuta sovelletaan sen vuoden alusta, jolloin henkilö täyttää 19 vuotta.”*

Vaikka valtiovalta erilaisin säännöksin ja toimenpitein onkin pyrkinyt huolehtimaan siitä, että kaikkein heikoimmassa asemassa oleva henkilö voisi hankkia ja saada itselleen määrättyt lääkkeet, olisi tässäkin yksityiskohdassa mahdollisuus tehdä tätä lainsäädäntöä tarkennettaessa oikeansuuntainen muutos. Koska alkuomavastuuta ei ole esityksessä kerrotun mukaan alle 19-vuotiaalla, olisi nyt mahdollista täydentää lakia niin, että alkuomavastuuta ei olisi myöskään 65 vuotta täyttäneiltä.

Suomen Potilasliiton kanta perustuu samaan periaatteeseen, jonka mukaan takuueläkettäkin ollaan korottamassa: alkuomavastuu rasittaa kaikkein eniten juuri niitä ihmisiä, joiden työura ja eläkekertymä on jostakin syystä jäänyt erityisen ohueksi ja heikoksi. Koska tämän päivän työelämä on lisäksi sirpaleista ja hajanaista, vastaisi tällainen toimenpide jo tässä vaiheessa tulevien vuosikymmenien tilanteisiin suomalaisessa yhteiskunnassa.

Helsingissä 13. syyskuuta 2018

Paavo Koistinen, puheenjohtaja
Suomen Potilasliitto ry